

Temat lekcji: Paprocie - budowa, przegląd gatunków.

Proszę przeczytajcie notatkę ☺

Paprocie wytwarzają krótkie i dosyć grube kłącza, które rosną pod ziemią. Z nich wyrastają w dół liczne korzenie, a do góry – liście. Młode liście są zwinięte ślimakowato i pokryte brunatnymi łuskami chroniącymi przed wysychaniem, zaś dojrzałe przybierają różne kształty. Na ogół są złożone, to znaczy, że na osi głównej znajdują się drobne listki. Istnieją też gatunki o liściach taśmowatych, wachlarzykowatych czy rozgałęzionych. Liście mogą pełnić dwie funkcje: odżywiania i rozmnażania. Liście asymilacyjne są żywo zielone. Czasem po spodniej ich stronie można znaleźć żółte, potem brązowe narośla – zarodnie produkujące zarodniki. Niekiedy do wytwarzania zarodników służą brunatne, wyglądające na uschnięte liście zarodnionośne z zarodnikami.

Wielkość paproci jest mocno zróżnicowana – od maleńkich kilkucentymetrowych, pływających po wodzie, po rosnące w lasach tropikalnych formy drzewiaste, które osiągną wysokość kilkunastu metrów.

Przedstawiciele paproci

Nerecznica samcza to pospolita paproć spotykana na terenie całej Polski. Rośnie na żyznych glebach w lasach liściastych i mieszanych. Występuje na skałach, wzdłuż strumieni i w zaroślach. Wytwarza pierzasto podzielone, okazałe liście. Jej lecznicze właściwości znane są od starożytności. Wywar z kłącza stosuje się do okładów na trudno gojące się rany i bóle reumatyczne. W parkach i ogrodach sadzona jest jako roślina ozdobna.

Orlica pospolita występuje na piaszczystych glebach widnych i suchych borów sosnowych i lasów mieszanych. Jej liście wyrastają pojedynczo z kłącza i dzielą się trzykrotnie. Zarodnie umieszczone są na brzegach liści asymilacyjnych.

Długosz królewski występuje na terenach o łagodnym klimacie. Rośnie w podmokłych, cienistych lasach liściastych i na torfowiskach. Jego liście dzielą się na część dolną – asymilacyjną i górną – zarodnionośną. W Polsce jest objęty ścisłą ochroną gatunkową. Bywa uprawiany jako roślina ozdobna.

Pióropusznik strusi spotykany jest na brzegach potoków, mokrych łąkach i leśnych polanach. Wytwarza dwa rodzaje liści: ułożone lejkowato liście asymilacyjne i ciemnobrunatne, sztywne, podobne do strusiego pióra, liście zarodnionośne. Sadzi się go w ogrodach jako roślinę ozdobną.

Jęczyznik zwyczajny spotykany jest w górach, w cienistych i wilgotnych miejscach. Jego niepodzielone liście wyrastają bezpośrednio z kłacza, tworząc pióropusze. Zarodnie powstają pod spodem liści asymilacyjnych. Jest to gatunek wymierający, w Polsce objęty ścisłą ochroną gatunkową. Sprowadzany z Azji, uprawiany jest jako roślina ozdobna.

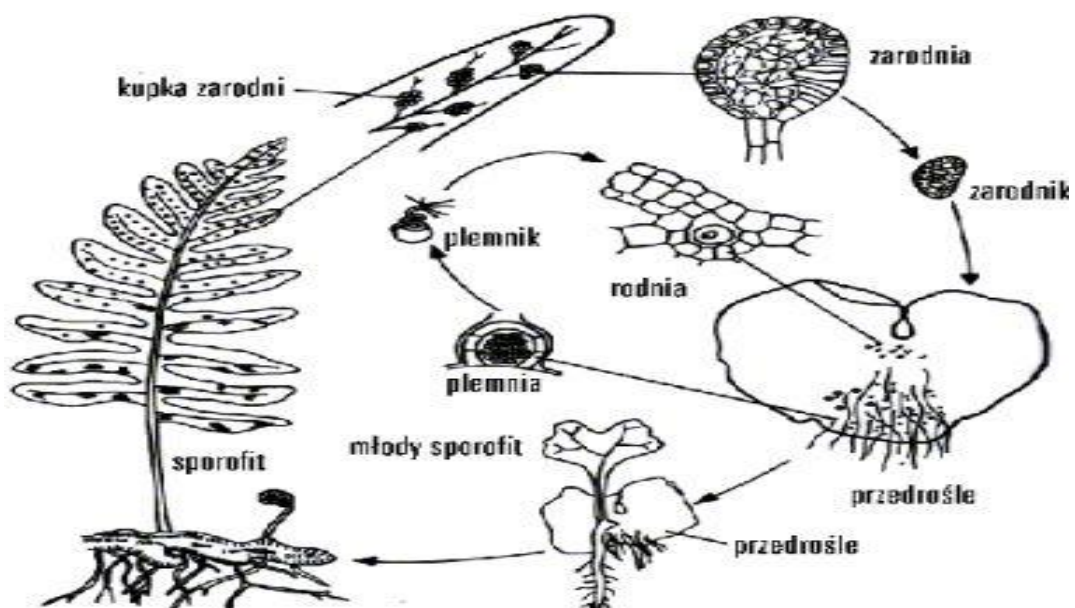
Marsylia czterolistna to paproć wodna porastająca błotniste brzegi płytkich zbiorników wodnych. Z cienkiego kłacza wyrastają liście o blaszkach podzielonych

na cztery części, co sprawia, że przypomina czterolistną koniczynę. W Polsce objęta jest ochroną gatunkową.

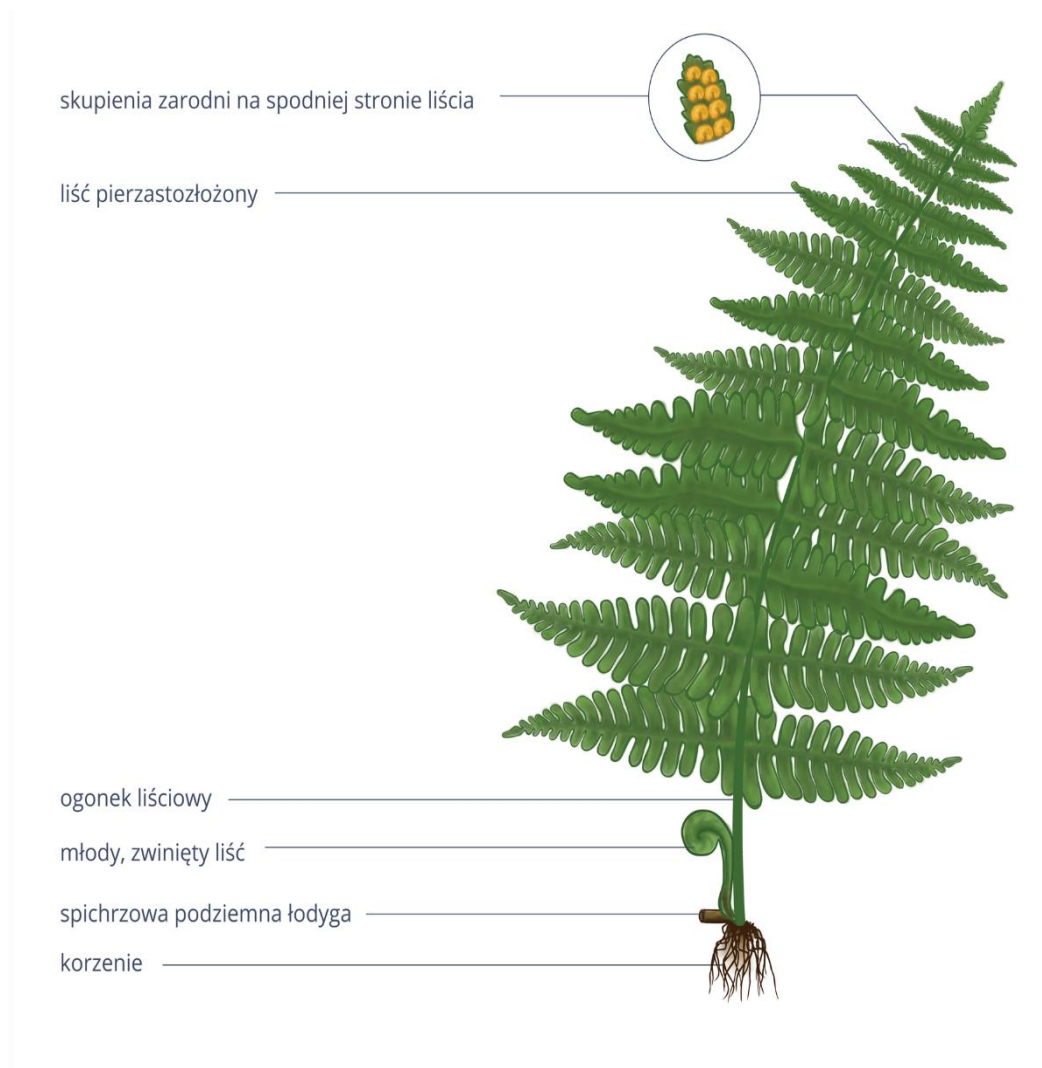

W rozwoju paproci, podobnie jak i mchów, występują dwa pokolenia. Jedno z nich, rozmnażające się płciowo przedrośle, kiełkuje z zarodnika. Jest drobne, plechowate, ma sercowaty kształt, przyczepia się do ziemi chwytnikami. Wytwarza komórki jajowe i plemniki. Gdy przedrośle pokryje woda, plemniki mogą przepłynąć do komórek jajowych. Zapładniają je, w wyniku czego powstaje roślina trwała wytwarzająca korzenie, łodygę i liście. Stanowi ona pokolenie bezpłciowe i rozmnaża się przez zarodniki.

Cykl rozwojowy paprotników:

Narysujcie i zapiszcie do zeszytu:

1. Paprotniki mają ciało zróżnicowane na organy: korzenie, liście, łodygi; nie wytwarzają kwiatów i owoców.
2. Do paprotników zaliczane są paprocie, widłaki i skrzypy.
3. Pędy paprotników wytwarzają zarodniki.
4. Liczne gatunki paprotników objęte są ochroną gatunkową.

Zadanie do wykonania:

Napisz co przedstawia zdjęcie?

